

MEGYEI MŰEMLÉKVÉDELMI STRATÉGIA

Hargita megyében 740 egyedülálló műemlék található, amelyek közül 205 az A kategóriába tartozik - országos vagy világszintű fontosságú műemlékek. Hargita megyében egyetlen műemlék szerepel az UNESCO világörökségi listáján, Derzs unitárius erődtemploma. 535 objektum tartozik a B kategóriába - helyi jelentőségű műemlékek.

A megye épített örökségét jellemezve nem annyira a várak és kastélyok alkotják a megye meghatározó épített örökségét, sokkal inkább a szegénység által megőrzött falvak és kultúrtájak struktúrái és arculata.

Második helyen szerepelnek a falusi gazdaságok, szintén együtteseket képezve, illetve a kúriák és városi házak. Majd következnek a nagy középületek illetve a városi együttesek. A sor technikátörténeti objektumokkal, emlékművekkel zárul.

Vidéki templomaink zömében adott a koraközépkori (feltárt, vagy feltételezett) alap, esetleg megtartott hajófal, illetve vannak másodlagos beépítésű kőelemek, - jellemzőek a XIV. sz.-i faragott kő szentségházak és in situ feltárt falképek a XV. századból.

A falusi porták nagy része XIX. századi, a falukép meghatározó hiteles elemei, a lakóházak csűrrel, kapuval kiegészülve együttes formában még inkább értékesek. Ritkán lakottak és használtak, többnyire tájházként működnek.

A nagyszabású középületek olyan csúcsokban nyilvánulnak meg, mint a Mikó vár Csíkszeredában (XVII-XVIII. sz.), ezek viszont nem tipikusak, csak kiemelkedő ritkaságok. Ott vannak viszont a zömükben XIX. századi adminisztratív székházak, törvényszékek, bíróságok, kórházak, iskolák és egyéb középületek. Ezek állandó karbantartási hiányokkal küszködnek, de minden esetben a székely városkép meghatározó emblémái, és ezt a városképi jelentőségüket meg is fogják tartani.

A malmok, ványolók, székelykapuk a vidék érdekességei. A kapuk tiszteletének reneszánszát éljük ma, néhány szomorú kivétellel (Csíkpálfalva), népszerűségük nagy. A technikátörténeti műemlékek a paraszti lelemény bizonyítékai, kevés köztük a működő, inkább idegenforgalmi látványosságok, de elhanyagoltságuk is gyakori.

A keresztek, emlékművek jól karbantartott identitáserősítő jelképek, melyek használata ma is fontos eseményekhez kötött, megszokott dolog.

A STRATÉGIA ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSE

A STRATÉGIA CÉLJA ÉRTÉKMENTÉS RÖVIDTÁVON ÉS ÉRTÉKVÉDELEM BIZTOSÍTÁSA HOSSZÚ TÁVON. ÉRTÉKORIENTÁLTAN KELL CSELEKEDNI, MIVEL A MŰEMLÉKVÉDELEM KULTURÁLIS AKTUS, MELY ÖNMAGÁÉRT LÉTJOGOSULT - MINDENKORI ÁLLAMI FELADAT AZ ÁLLAM INTEGRITÁSÁT VÉDENI. UGYANAKKOR A MŰEMLÉKVÉDELEM FENNTARTHATÓ ELKÉPZELÉS KELL, HOGY LEGYEN, BE KELL ÁGYAZNI MINDEN MÁS PROGRAMBA.

STRATÉGIAI CÉLOK

1

A tárgyismeret bővítése, leltározás
(régészeti, művészettörténeti kutatások)

2

A mentés rendszeresítése

4

A térség fejlesztéspolitikájába, munkaerőpiacba
integrálása

3

A megelőzés, karbantartás kultúrájának
kialakítása

5

Térségi, kultúrtáji, lokális identitás megerősítése,
desztinációépítés

6

Szervezeti partnerségek (szinergia) kialakítása
és fenntartása

8

Köztudatbaépítés és mediatizálás, oktatás,
értékrend kialakítás

7

A jogi környezet hatékonnyá tétele

9

Szakemberképzés

10

Az életminőség javítása, a műemlékekhez való
hozzáférés biztosítása, társadalmi részvétel fokozása

1 Rendszerezett tárgyszeret, kutatás

ÉRTÉKKATASZTER, TUDÁSBÁZIS, FELMÉRÉSEK ÉS EZEK FRISSÍTÉSE, MINDEZ SZOLGÁLTATJA A TÁRGYSMERETET, AZ ALAPOT A MŰEMLÉKVÉDELEMRE.

PROGRAMSZERŰ, FOLYTONOS TEVÉKENYSÉG, MINDENKORI ÁLLAMI ÉS HELYHATÓSÁGI FELADATKÖR. A FELMÉRÉSI PROGRAMOK FINALITÁSA A RENDEZÉSI TERVEKBE ÉPÍTÉS, LOKÁLIS TÖRVÉNYERŐRE EMELÉS, EMELLETT CIVIL SZFÉRÁVAL EGYÜTT A NÉPSZERŰSÍTÉS, A KÖZTUDATBA ÉPÍTÉS.

Adatbázis építés

Felmérések frissítve

Faluképmmentési tanulmányok folytatása

Kutatási programok (régészet, művészettörténet)

2 Mentés és megóvás (karbantartás, megelőzés)

A TÖRVÉNYT MEGFELELŐVÉ KELL TENNI A MŰEMLÉKMENTÉSI GYORSÍTOTT ELJÁRÁSOKRA, CÉL A PUSZTULÁS ÉS A PUSZTÍTÁS HATÉKONY MEGÁLLÍTÁSA, HOGY LEGYEN AMIT VÉDENI. A MENTÉST A DOKUMENTÁLÁSSAL PÁRHUZAMOSAN KELL VÉGEZNI. RAKTÁRAK LÉTREHOZÁSA FONTOS, A BONTOTT, RÉGI ÉPÍTŐANYAGOK ÉS ÉPÜLETSZERKEZETEK RENDSZEREZETT TÁROLÁSÁRA, ÚJRAHASZNOSÍTÁSÁRA.

Sürgősségi alap létrehozása

Éves támogatási rendszerek fenntartása

Műemléki figyelőrendszer

Bontott, újrahasznosítható elemek nyilvántartott raktára

Forrás: www.epitettorokseg.ro

3 Integrált fejlesztés, partnerségek, szinergiák teremtése, fenntartható programokba illeszkedés, műemlékbörze

A JÓ MŰEMLEKI STRATÉGIA SEKTORIÁLIS STRATÉGIÁKKAL ÖSSZEFONÓDIK, EZEK PROGRAMJAIBA – MINÉL TÖBBE – BEÉPÜL, ÍGY BIZTOSÍTVA FENNTARTHATÓSÁGÁT. AZONOS ÉRDEK FÚZ EGYBE EGYHÁZAT, ISKOLÁT, TURIZMUST, ÉS HELYI GAZDASÁGOT, A FENNTARTHATÓSÁGÉ.

Ágazatközi stratégiai tanács létrehozása

Együttműködés kiépítése (egyház-iskola-kultúra- turizmus- gazdaság- szociális)

Tevékenység- és adat-összhang teremtés a műemléki hivatallal

Faluképi tanulmányok beépítése az ÁRT-be

Szakiroda a Hargita Megye Tanácsában

4 Vonzerőnövelés

A MŰEMLÉK ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK ÉS FENNTARTÁSÁNAK LEGHATÉKONYABB ESZKÖZE A TURISZTIKAI, KULTURÁLIS, VALLÁSOS CÉLPONT, ÚGYNEVEZETT DESZTINÁCIÓ ÉPÍTÉSE. ÁLTALÁBAN A DESZTINÁCIÓNAK A FŐ ELEME MAGA A MŰEMLÉK.

Helyi turisztikai vagy kulturális, egyházi desztinációk építése, műemlékekre és ezek környezetére alapozva

Forrás: www.epitetorokseg.ro

5 Jogérvényesítési folyamat

SZIGORÍTANI KELL A TÁRSADALMI MEGÍTÉLÉST AROMBOLÁSSAL SZEMBEN, MŰEMLÉKKEL, KÖRNYEZETÉVEL, MŰVÉSZI KOMPONENSEIVEL, RÉGÉSZETI LELŐHELYEL SZEMBENI ERŐSZAK MINŐSÜLJÖN

TÁRSADALOMELLENESNEK, MELY ÁLLAMI INTEGRITÁST SÉRT, EZÉRT BE KELL VEZETNI A BÜNTETÉSEK GYAKORLATÁT. UGYANAKKOR FEL KELL MUTATNI ÉS TUDATOSÍTANI DÍJAZÁS FORMÁJÁBAN A TÁRSADALOMNAK A JÓ BÁNÁSMÓDOT, A SZAKSZERŰSÉGET, EZZEL NÖVELVE A TÁRSADALMI KOHÉZIÓT ÉS A FELELŐSÉGVÁLLALÁST.

A listás védelem kiegészítése helyi tanácsi védelemme

Műemléki lista bővítés-támogatása

Büntetőjog-érvényesítés kezdeményezése

Jutalmazás, „a jó műemlékgazda” díj

6 Hatékonyság monitoringja

A műemlékhelyreállítás területén alkalmazható költség-haszon kimutatás módszertani kifejtése

A MŰEMLÉKÉPÜLETEK TÁRSADALMI MEGÚJÍTÓ ÉS PROFITTERMELŐ FUNKCIÓT TÖLTHETNEK BE TULAJDONOSAIK SZÁMÁRA. A MŰEMLÉKÉPÜLET MINDENEKELŐTT POTENCIÁLIS JÖVEDELEMFORRÁS. A DÖNTÉS AZONBAN, HOGY ÚJRA BEKAPCSOLJÁK-E A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI KÖRFORGÁSBA, A TULAJDONOSÉ.

Forrás: www.epitettorokseg.ro

7 Tematikus oktatás, nevelés, értékkrend - alakítás

RENDKÍVÚL FONTOS TEMATIKUS
OKTATÁSBAN, TANTÁRGYSZERŰEN
OKTATNI A HELYTÖRTÉNETET ÉS A
HELYI MŰEMLEKES ISMERETÉT.
NEVELÉSBEN FONTOS ELEM A JÓ
GAZDASZELLEM KIALAKÍTÁSA, A
MEGFELELŐ
FELELŐSSÉGVÁLLALÁSSAL. EZ
VONATKOZIK AZ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG
TÁRGYKÖRÉRE IS.

**Helyismereti, műemlékes iskolai
vetélkedők**

**Műemlékazonosító táblák
elhelyezése**

**Szervezett műemléklátogatás
(nyitott kapuk)**

**Helytörténet és épített környezet
védelme tartalmú
tantárgyak bevezetése az
oktatási rendszerbe**

**Restaurálások mediatizálása a
sajtóban**

**Útmutatók, jó gyakorlat- rossz
gyakorlat**

**Helyi műemlékvédelmi témájú
szórólapok, pólók, plakátok,
kirakós gyermekjátékok,
kifestőkönyvek**

Vándorkiállítások

8 Szakemberképzés

A HELYREÁLLÍTÁSOK HITELESSÉGÉT
NÖVELI, HA A BEAVATKOZÁS
NEMCSAK HAGYOMÁNYOS
ANYAGOKKAL, DE HAGYOMÁNYOS,
KORHŰ TECHNIKÁKKAL IS KÉSZÜL.
EZT A TUDÁST, AKÁRCSAK A
MŰEMLÉKET MAGÁT, ŐRIZNI ÉS
TOVÁBBADNI KELL. A
TOVÁBBKÉPZETT, SZAKOSÍTOTT
MUNKAERŐ A PIACON KERESETTÉ
VÁLIK, FENNTARTÁSA IS
EGYSZERŰBB.

Hagyományos mesterségek
szakipari oktatása

Szakmérnökképzés támogatása

Hivatali dolgozók képzési
programja

Fejlesztési menedzserek
műemlékvédelemi és hasznosítási
szakképzése

Társadalmi részvétel

LAKOSSÁGI FEEDBACK FONTOS A MŰEMLÉK- VÉDELEMBEN.
KÖZBESZÉD KIALAKÍTÁSA,
KÖZCSELEKVÉSEK (KÖZMUNKÁK,
STB) SZERVEZÉSE, TÁRSADALMI
KOHÉZIÓTEREMTÉS A CÉL.

Közmunkák a műemléki környezetek karbantartására

Műemlékek takarítása, karbantartása önkéntes nyári táborokban

"a műemlékvédelem= kulturális környezet- védelem" c. program

A műemlékvédelmi bélyegilleték helyi hasznosítása

Gyűjtések és téglajegyek, örökbefogadott műemlékek programja

A Hargita megyei műemlékvédelmi stratégia

2013-2023 a következő honlapon érhető el:

elemzo.hargitamegye.ro

Hargita Megye Tanácsa:

530140, Szabadságtér 5., Csíkszereda,

Hargita, Románia

Tel: +40266-207700

Fax: +40266-207703

E-mail: info@hargitamegye.ro

